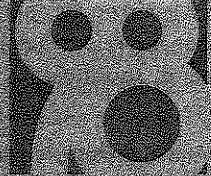


TVU



T e d e n

vseživljenjskega učenja

TVU - Novičke

Št. 4/1998

**TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA
UČENJA 1998**

Poročilo in analiza




SLOVENIJA - UČEČA SE DEJEČI LAJ

SLOVENIJA - UČEČA SE DEJEČI LAJ

SLOVENIJA - UČEČA SE DEJEČI LAJ

SLOVENIJA - UČEČA SE DEJEČI LAJ



TVU-Novičke so informativni bilten izvajalcev izobraževanja in učenja v Sloveniji, ki jih združuje zanimanje za projekt Teden vseživljenjskega učenja in aktivno sodelovanje v njem. Bilten je namenjen obveščanju o pripravljanih, temeljnih, spremljajočih in sklepnih dejavnostih Tedna, spodbujanju in koordiniranju sodelujočih ter izmenjavi njihovih izkušenj.

TVU-Novičke izdaja in ureja informacijsko središče Andragoškega centra Slovenije. Izhajajo v skladu z določili vsakoletnega načrta TVU-ja.

Odgovorni osebi: mag. Zvonka Pangerc-Pahernik, vodja Informacijskega središča in vodja TVU '98, in mag. Maja Korošak, urednica

Prelom: Iztok Kham

Tisk: Tiskarna Štok

Naslov uredništva:

Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, 1000 Ljubljana

Telefon: 061 184 25 60

Telefaks: 061 445 881

Elektronska pošta: zvonka.pangerc@acs-saec.si

Spletna stran: <http://www.acs-saec.si/tvu.htm>

Naklada: 2600 izvodov

ISSN 1408-6571

Teden vseživljenjskega učenja se je po prvih dveh izpeljavah leta 1996 in 1997 uveljavil kot vseslovenska prireditev, ki povezuje raznovrstne izvajalce izobraževanja in učenja v Sloveniji ter udeležence vseh generacij, s tem pa pomembno prispeva k uveljavljanju koncepta in prakse vseživljenjskega učenja v naši družbi. Poročilo in analiza TVU '96 in TVU '97 kažeta, da institucije in posamezniki, občinske oblasti in država takšno obliko promocije učenja in izobraževanja podpirajo in si je želijo tudi v prihodnje.

Spodbudni podatki - v letu 1996 59 izvajalcev in okrog 500 prireditev, v letu 1997 pa že 139 izvajalcev in blizu 1.000 prireditev - so vse sodelujoče utrdili v prepričanju, da naj bo Teden vsakoletna prireditev in stalen projekt, ki bo pripomogel k uresničevanju slogana: 'Slovenija, učeča se dežela'.

Teden vseživljenjskega učenja 1998 (v nadaljevanju TVU '98 ali Teden) je letos potekal od 19. do 25. oktobra. Na pobudo in v koordinaciji Andragoškega centra Slovenije (v nadaljevanju ACS) je v njem sodelovalo preko 260 različnih ustanov oziroma organizacij na državni in krajevni ravni. Izvajalci Tedna so združili svoja prizadevanja v želji, da bi pozornost širše in strokovne javnosti usmerili k številnim in raznolikim možnostim izobraževanja in učenja v državi.

Blizu 1.500 dogodkov - od dnevov odprtih vrat, delavnic, izobraževalnih srečanj, razstav, omizij, kulturnih dogodkov, literarnih večerov, predstavitev študijskih krožkov, borz znanja, središč za samostojno učenje ter mnogih drugih izobraževalnih projektov in programov pa tja do podelitev priznanj za izjemne učne dosežke in predstavitev v državnih in krajevnih javnih občinah - je odražalo razširjenost izobraževanja in vseživljenjskega učenja v Sloveniji. Kar 68 slovenskih občin je gostilo omenjene dogodke in tako proslavilo praznik vseh, ki se zavzemamo za razvoj učenja vseh ljudi v vseh življenjskih obdobjih.

S Tednom se uvrščamo v skupino 16 držav na svetu, ki so doslej vsaj enkrat organizirale Teden ali Dan učenja, našo prireditev pa odlikuje še ena posebnost: s TVU že tretje leto uspešno promoviramo strategijo vseživljenjskosti učenja. Tako med prvimi uresničujemo priporočilo Pete mednarodne konference Unesca (Hamburg 1997), objavljeno v Akcijskem načrtu za prihodnost učenja odraslih, ki v točki 53 predlaga vsem državam članicam, naj organizirajo Teden učenja odraslih in naj to postane mednarodna prireditev.

Dejavnosti Andragoškega centra kot pobudnika in koordinatorja Tedna so potekale vse leto in jih je mogoče uvrstiti v štiri skupine:

- pripravljalne dejavnosti, ki so bile namenjene analizi lanskega Tedna in pripravi letošnjega,
- dejavnosti, ki so potekale v času Tedna, in sicer na državni in na krajevni ravni, ter
- vzporedne in
- sklepne dejavnosti.

Poročilo in analiza TVU '96 in TVU '97 kažeta, da institucije in posamezniki, občinske oblasti in država takšno obliko promocije učenja in izobraževanja podpirajo in si je želijo tudi v prihodnje.

S Tednom se uvrščamo v skupino 16 držav na svetu, ki so doslej vsaj enkrat organizirale Teden ali Dan učenja.

Naštete in opisane so v prvem poglavju - Poročilo Andragoškega centra Slovenije o TVU '98. Drugi del tega besedila pa je namenjen pregledu in analizi podatkov iz anket, ki so jih izpolnili izvajalci. Sledijo pobude in sklepne ugotovitve, ki ne pomenijo le zaključka ponovno uspelega Tedna, temveč dajejo usmeritve za nadaljnje izboljšanje koncepta Tedna vseživljenjskega učenja v Sloveniji in za njegovo izpeljavo v letu 1999.

1. POROČILO ANDRAGOŠKEGA CENTRA SLOVENIJE O TEDNU VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA 1998

1.1 Pripravljalne dejavnosti

Vsaka dozdajšnja izpeljava Tedna je prispevala k temu, da je prireditev bolj prilagajena slovenskemu prostoru in je kot taka odraz stopnje predanosti naše družbe vseživljenjskemu učenju.

Pripravljalne dejavnosti TVU '98, ki jih je opravil Andragoški center Slovenije, temeljijo na priporočilih, objavljenih v poročilu in analizi lanskega Tedna vseživljenjskega učenja. Gradivo je v slovenščini izšlo v TVU-Novičkah šte. 5/1997 in je bilo razposlano na 2.200 naslovov v državi, za mednarodno promocijo Tedna (v angleščini Lifelong Learning Week oziroma LLW) pa v LLW-Novičkah, ki so skupaj s spomladansko izdajo angleških Novičk nagovorile 750 prejemnikov po vsem svetu.

Poročilo in analizo Tedna vseživljenjskega učenja 1997 je potrdil Nacionalni odbor za TVU ter ju posredoval v obravnavo slovenski vladi. Ta je na svoji 66. seji, 18. junija 1998, izrekla priznanje organizatorjem in izvajalcem ter sprejela pokroviteljstvo nad letošnjim Tednom.

1.1.1 Načrtovanje TVU

Načrt Tedna vseživljenjskega učenja 1998 temelji na modelu, ki je bil po zgledu britanskega Tedna 'Adult Learners' Week' zasnovan leta 1996. Vsaka dozdajšnja izpeljava Tedna je prispevala k temu, da je prireditev bolj prilagajena slovenskemu prostoru in je kot taka odraz stopnje predanosti naše družbe vseživljenjskemu učenju. Glede na realne možnosti je bil načrt obogaten s pridobljenimi izkušnjami, spoznanji, kritičnimi stališči in predlogi do zdaj sodelujočih. Bistvena novost pa je ta, da smo načrtovali sedem dni trajajočo prireditev, saj sta oba prejšnja Tedna trajala po pet dni. Letos naj bi bil prvi dan namenjen slovesnemu odprtju Tedna na državni ravni in podelitvi priznanj Andragoškega centra Slovenije, drugi dan pa slovesnim odprtjem na krajevni ravni; že ta dan pa vse do konca tedna so bile načrtovane raznovrstne predstavitvene, izobraževalne, informativno-svetovalne in spremljajoče prireditve na obeh ravneh.

V procesu načrtovanja pa je na temelju dozdajšnjih izkušenj in spoznanj nastal še en dokument, in sicer strateški načrt Tedna vseživljenjskega učenja. Ta

opredeljuje cilje, vsebino, ključne dejavnike TVU, posamezna področja delovanja ter predlog njihovega usklajevanja ter financiranja. Sestavila ga je Delovna skupina za pripravo in izpeljavo TVU na Andragoškem centru, junija 1998 pa ga je sprejel Nacionalni odbor za TVU s pripombo, da se bodo določila strateškega načrta Tedna vseživljenjskega učenja uresničevala postopno, v skladu z realnimi možnostmi uveljavljanja projekta v našem prostoru.

Strateški načrt TVU opredeljuje cilje, vsebino, ključne dejavnike TVU, posamezna področja delovanja ter predlog njihovega usklajevanja ter financiranja.

1.1.2 Obveščanje, spodbujanje in usklajevanje izvajalcev

Obveščanje o pripravah na letošnji Teden vseživljenjskega učenja je večinoma potekalo prek TVU-Novičk. Te so nastale ob koncu leta 1997 kot informativni bilten izvajalcev izobraževanja in učenja ter vseh drugih organizacij, institucij, skupin in posameznikov v Sloveniji, ki jih projekt zanima. TVU-Novičke izdaja Andragoški center Slovenije, praviloma jih pošilja skupaj z biltenom Novičke, ki je namenjen objavljanju informacij s področja izobraževanja odraslih.

V načrtu TVU '98 je bila v pripravljalnem obdobju predvidena izdaja štirih števil TVU-Novičk, vendar so do začetka TVU '98 izšle tri:

- TVU-Novičke šte. 1/1998 (marec 1998): v glasilu so objavljena pričevanja izvajalcev TVU '97, načrt TVU '98 ter prvi poziv k sodelovanju in k prijavljanju za priznanja ACS;
- TVU-Novičke šte. 2/1998 (april 1998): objavljen je strateški načrt Tedna vseživljenjskega učenja, pravilnik za podelitev priznanj ACS, razpis ter vabilo k prijavi dejavnosti v TVU '98;
- TVU-Novičke šte. 3/1998 (oktober 1998): objavljeni sta predstavitev dobitnikov priznanj Andragoškega centra Slovenije za izjemne dosežke pri učenju odraslih ter predstavitev omizja 'Mediji in vseživljenjsko učenje' s prispevki uvodnih razpravljalcev.

V mesecih, ko TVU-Novičke niso izšle, smo o pripravah na TVU '98 pisali v Novičkah, na morebitne izvajalce TVU in na predstavnike javnih občil pa smo naslovili tudi nekaj okrožnic - obvestil in vabil na promocijske dogodke, kjer smo predstavljali TVU najširši javnosti.

Sestanek potencialnih izvajalcev TVU '98, ki je bil načrtovan v marcu, smo organizirali 15. septembra 1998 v prostorih Andragoškega centra Slovenije, ker smo ocenili, da so do tedaj zadoščale informacije, ki so jih zainteresirani dobivali prek TVU-Novičk, Novičk, okrožnic in v osebnih stikih s člani Delovne skupine za pripravo TVU '98.

Na sestanku izvajalcev TVU '98 v septembru so se zbrali predstavniki že prijavljenih organizacij, institucij in skupin, imeli so priložnost za izmenjavo svojih zamisli in izpostavitve dilem, dobili pa so tudi zadnje napotke in skupno promocijsko gradivo. Nekaj udeležencev sestanka se je s svojimi prireditvami prijavilo k sodelovanju v Tednu šele ob tej priložnosti.

S posebnim pismom smo tudi letos povabili k sodelovanju vse župane slovenskih občin ter jih s TVU-Novičkami sproti obveščali o poteku projekta.

Ministrstvom smo predlagali, naj Teden prepoznajo kot priložnost za predstavitev in pospeševanje razvoja znanja na področjih, za katera so pristojna.

Da bi slovensko javnost in potencialne izvajalce Tedna dovolj zgodaj opozorili na vseslovenski praznik učenja, smo tudi letos sodelovali na nekaterih prireditvah, ki so tematsko povezane s Tednom, predstavili naš koncept in vabili k sodelovanju.

Na Dnevih slovenskega izobraževanja smo v Ljubljani 20. marca 1998 tridesetim udeležencem predstavili analizo TVU '97, načrt TVU '98 ter natečaj za priznanja ACS 1998. Na podoben način smo Teden predstavili na festivalu Dnevi radovednosti v Mariboru, 6. maja. Na specializirani razstavi Izobraževanje za jutri, ki jo je od 7. do 12. septembra 1998 organiziral DOMUS, Center za dom, ustvarjalnost, svetovanje, smo predstavili plakat TVU '98 in drugo gradivo, povezano z lanskim in letošnjim Tednom, ter vabili udeležence, da bodisi obiščejo prireditve bodisi se prijavijo kot izvajalci TVU '98. Menimo, da so bile opisane priložnosti za predstavitev Tedna dobro zamišljene in izpeljane, da pa je bil odziv majhen in ni odločilno prispeval k popularizaciji Tedna v slovenskem prostoru.

S posebnim pismom smo tudi letos povabili k sodelovanju vse župane slovenskih občin ter jih s TVU-Novičkami sproti obveščali o poteku projekta. Zaposili smo jih, naj izvajalcem v njihovi občini zagotovijo moralno in gmotno podporo, jih spodbujajo, obveščajo in koordinirajo, v samem Tednu pa aktivno sodelujejo pri odpiranju in izpeljavi prireditev. Župane nekaterih občin na Gorenjskem in na Obali smo osebno obiskali, jim predstavili Teden in jih kot nosilce razvoja njihovih občin in kakovosti življenja občanov zaposili, da v tej vlogi spodbudijo in podprejo ustrezne dejavnosti na svojem območju. Rezultati teh osebnih srečanj so bili zadovoljivi, zato v prihodnje načrtujemo še več tovrstnih promocijskih akcij.

V skupnem pismu Nacionalnega odbora za TVU in Andragoškega centra Slovenije smo ponovno nagovorili slovenska ministrstva in jim predlagali, naj Teden prepoznajo kot priložnost za predstavitev in pospeševanje razvoja znanja na področjih, za katera so pristojna. Čeprav smo dobili nekaj odzivov, ugotavljamo, da ministrstva – razen Ministrstva za šolstvo in šport ter Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve – še niso prepoznala svojih možnosti, da se aktivno vključijo v TVU. Verjamemo pa, da ima vsak vladni resor specifično znanje s svojega področja, ki ga razvija in potrebuje za razvoj svojih dejavnosti, zato si bomo še dalje prizadevali za to, da ministrstvom pomagamo najti njihovo vlogo v TVU.

1.1.4 Skupno predstavitevno gradivo TVU '98

Skupno predstavitevno gradivo TVU '98 sta dva plakata; prvi plakat - z logotipom in nazivom Teden vseživljenjskega učenja 1998 ter z že uveljavljenim 'drevesom učenja' - je bil letos ponovno skupni imenovalec oziroma zaščitni znak prireditev širom po Sloveniji. Drugi plakat - s podobno grafično zasnovno,

a z zabrisanim 'drevesom učenja' - pa je omogočal izvajalcem, da so nanj zapisali svoje prireditve. Prvi plakat je izšel v nakladi 2.500 izvodov, drugi pa 4.000 izvodov, pri njuni delitvi smo upoštevali potrebe, ki so jih izvajalci navedli v svojih prijavah.

Večina izvajalcev je pripravila tudi lastna promocijska gradiva, kot so plakati, zloženske, bilteni, katalogi izobraževalnih programov, vabila in podobno. Skoraj vsi so pri tem uporabili skupni logotip TVU '98, ki so ga prejeli na disketi ali po elektronski pošti v različnih formatih, primernih za nadaljnjo grafično obdelavo.

Na temelju prijavnic, ki so prispele na Andragoški center do 20. septembra, smo pripravili koledar prireditev v TVU '98, katerega temeljne prvine so izobraževalni, predstavitveni, informativno-svetovalni in/ali slovesni dogodki. V koledarju je prikazanih blizu 1.500 različnih dogodkov, razvrščenih po datumu, regiji in občini izpeljave ter izvajalcu, za vsakega pa so objavljeni tle podatki: naziv dogodka in morebitna dopolnila, ki ga dodatno pojasnjujejo, osebe ali institucije, ki so vodile, organizirale ali izpeljale dogodek, ter čas in kraj izpeljave. Posebej so izpostavljeni dogodki, ki so presegali časovno razsežnost Tedna in pa odprte telefonske linije, namenjene informiranju in svetovanju javnosti o možnostih učenja odraslih. Objavljen je tudi seznam vseh prijavljenih izvajalcev.

Pri distribuciji koledarja prireditev, ki je izšel v nakladi 6.000 izvodov, smo upoštevali v prijavah izražene potrebe izvajalcev. Koledar prireditev je bil na razpolago široki javnosti na razstavi v Centru Interspar v Ljubljani (Vič), zanimanje obiskovalcev je bilo precejšnje.

Prvič letos se je Teden vseživljenjskega učenja pojavil tudi v internetu. Na naslovu <http://www.acs-saec.si/tvu.htm> so prikazani vsi pomembnejši podatki o TVU na splošno in o njegovih treh dozdejšnjih izpeljavah. Predstavitvene strani Tedna bomo redno vzdrževali in na ta način sproti obveščali tudi tisti del javnosti, do katere z dozdejšnjimi načini promoviranja TVU nismo prodrli.

1.1.5 Priznanja Andragoškega centra Slovenije

Tudi letos je bila pomembna postavka v načrtu TVU '98 podelitev priznanj Andragoškega centra posameznikom, skupinam in organizacijam za posebne dosežke pri razvijanju in pospeševanju učenja in izobraževanja odraslih ter uveljavljanju načel in strategije vseživljenjskega učenja v Sloveniji. V pripravljalnem obdobju smo nekoliko spremenili lanski Pravilnik o podeljevanju priznanj, ki jih odslej podeljujemo za tele kategorije:

1. posameznikom/posameznicam za izjemne učne uspehe in bogatitev lastnega znanja (do 5 priznanj letno),
2. skupinam za izjemne učne uspehe in bogatitev lastnega znanja (do 5 priznanj letno) in

Na temelju prijavnic, ki so prispele na Andragoški center do 20. septembra, smo pripravili koledar prireditev v TVU '98.

Prvič letos se je Teden vseživljenjskega učenja pojavil tudi v internetu na naslovu <http://www.acs-saec.si/tvu.htm>.

Dobitnike priznanj ACS smo predstavili v TVU-Novičkah šte. 3/1998 in na predstavitevnih straneh TVU (www.acs-saec.si/priznan98.htm).

Pomemben mejnik v procesu vključevanja javnih občil v Teden vseživljenjskega učenja je bilo omizje z naslovom: 'Mediji in vseživljenjskost učenja'.

3. posameznikom/posameznicam, skupinam, ustanovam, podjetjem in lokalnim skupnostim za izjemne strokovne ali promocijske dosežke pri bogatitvi znanja drugih (do 5 priznanj letno).

Novi pravilnik je sprejel Svet ACS, ki je imenoval tudi devetčlansko komisijo v tej zasedbi: dr. Zoran Jelenc, predsednik (ACS), Lilijana Grof (Ljudska univerza Murska Sobota), mag. Jože Miklavc (Ministrstvo za šolstvo in šport, Sektor za izobraževanje odraslih), dr. Vida A. Mohorčič Špolar (ACS), dr. Lojze Sočan (Strokovni svet za izobraževanje odraslih), Maša Stavanja (ACS), dr. Alenka Šelih (Pravna fakulteta), mag. Tanja Vilič Klenovšek (ACS), mag. Stane Vljaj (Služba Vlade RS za lokalno samoupravo).

Razpis z vabilom predlagateljem, da do 30. 6. 1998 prijavijo kandidate, je bil objavljen v TVU-Novičkah šte. 2/1998 ter v časnikih Delo, Večer in Gorenjski glas. Komisija je na temelju prijav določila devet dobitnikov priznanj Andragoškega centra za leto 1998, ki po svojih dosežkih pri učenju, pri bogatitvi lastnega znanja ali znanja drugih pomembno izstopajo. Dobitnike smo predstavili v TVU-Novičkah šte. 3/1998 in na predstavitevnih straneh TVU (www.acs-saec.si/priznan98.htm).

1.1.6 Vključevanje javnih občil v pripravljalne dejavnosti TVU '98

V pripravljalnem obdobju TVU '98 smo predstavnike javnih občil vabili na prireditve, na katerih je bil Teden predstavljen, jih sproti obveščali o poteku priprav in dosegli, da so še pred začetkom Tedna objavili nekatere prispevke, največ takih o podeljevanju priznanj ACS. Želeli smo vzbuditi zanimanje za Teden, predvsem pa predlagati dejavnejše vključevanje javnih občil v priprave in izpeljavo Tedna.

Pomemben mejnik v procesu vključevanja javnih občil v Teden vseživljenjskega učenja je bilo omizje z naslovom: 'Mediji in vseživljenjskost učenja', ki ga je Andragoški center Slovenije organiziral v sodelovanju z RTV Slovenija dne 30. septembra 1998. Namen omizja je bil spodbuditi sodelovanje medijev, vlade in Andragoškega centra pri promociji vseživljenjskega učenja. Kot uvodni razpravljalci so sodelovali: dr. Manca Košir s Fakultete za družbene vede, dr. Darko Štrajn s Pedagoškega inštituta, Marko Prpič z RTV Slovenija, dr. Zoran Jelenc z Andragoškega centra, mag. Jože Miklavc z Ministrstva za šolstvo in šport, Sektor za izobraževanje odraslih, Ina Petric, Radio Slovenija, Bogi Pretnar, Delo, in Barbara Volčič Lombergar, TV Slovenija. Njihovi prispevki so objavljeni v TVU-Novičkah šte. 3/1998.

1.2 Dejavnosti v Tednu

V dneh od 19. do 25. oktobra so izvajalci TVU '98 v 68 slovenskih občinah organizirali številne prireditve in tako izrabili priložnost za predstavitev svojih dejavnosti kot tudi koncepta vseživljenjskega učenja najširši javnosti. Več kot

260 izvajalcev je delovalo na državni in krajevni ravni v želji, da bi utrip Tedna začutilo čimveč ljudi vseh starosti. Vsi udeleženi so v tem času prestopali krajeve, generacijske, statusne in druge meje, da bi se združili v manifestaciji svoje zavezanosti odkrivanju in poglabljanju vsakovrstnega znanja.

1.2.1 Prireditve na državni ravni

Na državni ravni, in sicer v Andragoškem centru, so se prireditve začele v ponedeljek, 19. oktobra, s tiskovno konferenco in slovesnim odprtjem Tedna. Med slovesnostjo so bila podeljena priznanja Andragoškega centra Slovenije 1998 devetim dobitnikom - posameznikom, skupinam in organizacijam za posebne dosežke pri učenju in/ali promoviranju koncepta vseživljenjskega učenja. Za izjemne uspehe pri učenju odraslih so dobili priznanja: Jožica Korenjak iz Kromberka, Alenka Golob iz Trzina, Projektni svet za program usposabljanja varuhinja negovalka, Ljubljana, Kulturno-umetniško in izobraževalno društvo POC iz Ajdovščine ter Likovni krožek iz Velenja. Za dosežke pri bogatenju znanja drugih pa so priznanja prejeli: Izobraževalni center Elektrogospodarstva Slovenije iz Ljubljane, Adela Kelhar in Alžbeta Cergol iz Maribora ter Leda Dobrinja iz Loparja pri Marežigah.

Prizadevanja Andragoškega centra Slovenije so bila vse druge dni v Tednu usmerjena v informacijsko-svetovalno dejavnost. Občani so lahko po telefonu in internetu vpraševali o možnostih izobraževanja za odrasle, odgovarjali pa so jim strokovni delavci ACS in zunanji strokovnjaki. Zvrstile so se tele pod teme:

- kako do spričevala ali diplome; tema: Izobraževanje za pridobitev izobrazbe, pravice in možnosti,
- ne učimo se samo v šoli; tema: Možnosti za samostojno učenje,
- kako lahko izboljšam svoje učenje; tema: Pomoč odraslim pri učenju,
- kako si z izobraževanjem izboljšam možnosti za zaposlitev; tema: Izobraževanje brezposelnih,
- vedno je čas za učenje; tema: Izobraževanje starejših.

Zanimanje je bilo precejšnje, iz števila in vsebine klicev pa se da sklepati, da je potreba po informiranju in svetovanju o možnostih izobraževanja odraslih velika.

Na državni ravni je bil v Tednu organiziran tudi Andragoški kolokvij na temo: *Izobraževanje odraslih – dejavnik socialnega vključevanja?* s podnaslovom 'Za kritično teorijo izobraževanja odraslih'. Na zgledu fenomena izključenosti določenih družbenih skupin (mlajši odrasli, starejši malo izobraženi ...) so strokovnjaki različnih ved razmišljali o tem, ali je izobraževanje (in zlasti izobraževanje odraslih) v funkciji reprodukcije obstoječih neenakosti ali pa ga lahko pojmuje kot dejavnik preseganja družbenih neenakosti.

V Tednu je izšla publikacija 'Vseživljenjsko izobraževanje, vseživljenjsko učenje' (uredil dr. Zoran Jelenc), ki je rezultat omizja, organiziranega na pobudo

Na državni ravni, in sicer v Andragoškem centru, so se prireditve začele v ponedeljek, 19. oktobra, s tiskovno konferenco in slovesnim odprtjem Tedna.

Prizadevanja Andragoškega centra Slovenije so bila vse druge dni v Tednu usmerjena v informacijsko-svetovalno dejavnost.

Med dogodki TVU '98 so prevladovalé predstavive izobraževalnih programov in projektov, ki so potekale na dnevih odprtih vrat, v delavnicah, skupinskih in posameznih predstavivah in podobno.

Pomembneje kot doslej je bila zastopana informacijsko-svetovalna dejavnost.

Andragoškega centra v TVU '97. V publikaciji so zbrane uvodne predstavitve dr. Zdenka Medveša, dr. Barice Marentič Požarnik, dr. Ane Krajnc in dr. Zorana Jelenca ter prispevki razpravljalcev.

Prav tako je v Tednu izšel Nacionalni program izobraževanja odraslih, Strokovne podlage, Prvi zvezek (uredila Olga Drogenik). V publikaciji so zbrani dokumenti, ki na temelju strategije vseživljenjskega učenja tvorijo strokovno podlago za slovenski nacionalni program izobraževanja odraslih.

Prireditve drugih institucij, ki bi jim lahko prisodili državni pomen, so potekale v skladu z njihovimi prijavi in koledarjem prireditev, izkazalo pa se je, da so v večini primerov imele podoben značaj kot prireditve na krajevni ravni, zato so zajete v naslednjem poglavju.

1.2.2 Prireditve na krajevni ravni

Na krajevni ravni se je v Tednu zvrstilo blizu 1.500 dogodkov; od ponedeljka do petka jih je bilo od 200 do 250 dnevno, v soboto 150, v nedeljo pa 110. Dodatnih devet prireditev je preseгло časovni okvir Tedna, saj so jih izvajalci izpeljali bodisi pred bodisi po Tednu.

Med dogodki so prevladovalé predstavive izobraževalnih programov in projektov, ki so potekale na dnevih odprtih vrat, v delavnicah, skupinskih in posameznih predstavivah in podobno; teh dogodkov je bilo 40 odstotkov. Mnogi izvajalci so te predstavive izpeljali v knjižnicah, knjigarnah, zdravstvenih domovih, trgovskih centrih, izložbenih oknih in na drugih mestih, ki so pritegnila pozornost javnosti, med slednjimi omenimo razstavni prostor Centra Interspar v Ljubljani (Vič).

Med predstavitvenimi dejavnostmi zavzemajo posebno mesto tiste, ki predvidevajo sodelovanje obiskovalcev. To so bile delavnice, praktične preizkušnje, testiranja, pogovori v tujih jezikih, organizirane razprave, omizja, srečanja, svetovanje in podobno; med vsemi dogodki TVU '98 zavzemajo 35-odstotni delež. Te prireditve so pri obiskovalcih vzbudile živo zanimanje.

V tretjo skupino dejavnosti na krajevni ravni pa je mogoče uvrstiti spremljajoče prireditve, kot so slavnostna odprtja Tedna, družabni in kulturni dogodki, predstavitve knjig in publikacij, literarni večeri, sprejemi, podelitve priznanj, tiskovne konference, klubski sestanki, seje občinskega sveta in podobno. Bilo jih je 20 %.

Pomembneje kot doslej je bila zastopana informacijsko-svetovalna dejavnost, ki je bila do neke mere prisotna tudi v prejšnjih treh skupinah dogodkov. Odprti telefoni in drugi načini neposrednega informiranja o možnostih izobraževanja so predstavljali kar 5 % vseh letošnjih dogodkov.

Čeprav je mogoče te prireditve opredeliti kot posamezne dejavnosti, ki so potekale na različnih lokacijah, je vendarle treba poudariti, da je v mnogih primerih prišlo do povezovanja izvajalcev in so njihove prireditve izzvenele kot usklajena celota. Posebno pomembno se nam zdi, da so lokalne oblasti že

marsikje prepoznale svojo koordinativno vlogo pri organizaciji Tedna. Občine so ne le sprejele pobudo o organizaciji Tedna v njihovem okolju, temveč so se aktivno vključile v organizacijo in koordinacijo izvajalcev, nekaj jih je dalo na razpolago prostor za prireditve, druge so dajale moralno, nekatere tudi finančno podporo. Med izvajalci TVU '98 je letos evidentiranih 21 občin.

Izvajalci TVU na krajevni ravni so poskrbeli tudi za zadostno medijsko podporo svojih prireditev, saj je prišlo do številnih objav informacij, pa tudi do daljših, vsebinskih prispevkov v lokalnih časopisih in revijah ter radijskih in televizijskih hišah.

Odziv javnosti je bil ugoden, obiskovalci so izrazili zanimanje za prireditve in zadovoljstvo z njimi, mnogi so si zaželeli še več tovrstnih dogajanj. Strinjali so se, da naj bi Teden postal vsakoletna prireditev za vse, ki so udeleženi v vseživljenjskem učenju, bodisi kot njegovi organizatorji in/ali izvajalci bodisi kot udeleženci. Posebno zanimanje so pokazali za informativno-svetovalne dejavnosti, ki naj bi jim pomagale pri izbiri ustreznega izobraževalnega programa.

1.3 Sklepne dejavnosti

Sklepne dejavnosti Tedna, ki so skupnega pomena za vse sodelujoče, so se začele že pred Tednom. Andragoški center je izvajalcem TVU razposlal ankete in jih zaprosil za popis realiziranih prireditev in dogodkov ter sodelovanja z javnimi občili, za kritična mnenja in predloge ter druge podatke. Zaposili smo tudi za promocijsko, slikovno in drugo gradivo, ki je nastalo ob tej priložnosti, z željo, da čim popolneje dokumentiramo dogajanja v TVU '98.

Podatki iz ankete so osnova za analizo TVU '98, ki je predstavljena v nadaljevanju. TVU-Novičke šte. 4/1998 s poročilom in analizo so razposlane vsem izvajalcem TVU '98, predstavnikom javnih občil, županom slovenskih občin, pristojnim strokovnjakom in širši javnosti. Gradivo bo prevedeno v angleščino, objavljeno v angleških LLW-Novičkah šte. 1/1998 in razposlano našim tujim partnerjem, posebej tistim v deželah, ki organizirajo podoben teden. Obe gradivi bosta objavljena tudi na predstavitvenih straneh Tedna vseživljenjskega učenja.

Na ta način bo krog spet sklenjen in spoznanja letošnjega leta bodo temelj za še bolj izpopolnjen koncept TVU v prihodnje.

1.4 Vzoredne dejavnosti

Ob naštetih dejavnostih Andragoškega centra so vse leto potekale še tele: Andragoški center je bil v stalnih stikih z izvajalci TVU na državni in krajevni ravni z namenom, da jih po svojih najboljših močeh motivira k sodelovanju, obvešča, globalno koordinira, jim svetuje in v času Tedna obiše nekatere njihove prireditve. Podobno kot izvajalci na krajevni ravni smo bili omejeni pri

Lokalne oblasti so že marsikje prepoznale svojo koordinativno vlogo pri organizaciji Tedna.

**Andragoški center
je bil v stalnih stikih
z izvajalci TVU na
državni in krajevni
ravni z namenom,
da jih po svojih
najboljših močeh
motivira k
sodelovanju,
obvešča, globalno
koordinira, jim
svetuje in v času
Tedna obišče
nekatero njihove
prireditve.**

številu sodelavcev, pri času in denarju. Razmeroma nizka začetna odzivnost izvajalcev je od nas zahtevala veliko prizadevanj za spodbujanje, nepoštovanje rokov pa je povzročilo, da smo delali pod časovnim pritiskom. Za morebitne napake se na tem mestu opravičujemo, kljub temu pa ocenjujemo, da smo našo vlogo izpeljali bolje kot lani, in upamo, da bo napredek iz leta v leto vidnejši.

Vse leto je potekalo dogovarjanje z vlado in drugimi upravnimi organi za pridobitev moralne in finančne podpore. Na tem področju je odločilno vlogo odigral Nacionalni odbor za TVU, organiziran pri Ministrstvu za šolstvo in sestavljen iz pomembnih predstavnikov pristojnih institucij. V prihodnje bodo prizadevanja na tem področju namenjena širjenju zavesti slovenske družbene in politične javnosti o tem, da Teden ni in ne more biti v pristojnosti enega ali dveh resorjev, temveč mora posegati v vse sfere. Še naprej pa si bomo prizadevali zagotoviti ne le moralno temveč tudi finančno podporo izvajalcem Tedna.

Omenili smo že, da je bilo vzpostavljanje stikov z javnimi občili ena od prednostnih nalog. Poleg promoviranja Tedna in obveščanja javnosti o prireditvah smo želeli doseči, da bi mediji prepoznali možnosti za aktivno vključevanje v prireditve TVU prek kontaktnih oddaj, svetovanja o možnostih izobraževanja in podobno. Na pobudo in v sodelovanju z Andragoškim centrom je bilo v različnih medijih objavljenih 64 prispevkov. Slovenske radijske postaje so spustile v eter 24 prispevkov, televizijski prispevki so bili štirje, časopisnih člankov in člankov v revijah pa je bilo 36. Razveselljivo je, da je bilo precej prispevkov vsebinsko in problemsko zastavljenih. Od teh omenimo oddajo Studio ob 17h, anketo, ki jo je izpeljal Delo Stik, Polnočni klub na temo vseživljenjskega učenja, Delovo Borzo dela na temo izobraževanje odraslih, neposredno poročanje Vala 202 s slavnostnega odprtja Tedna ter številne predstavitve dobitnikov priznanj na radiu, v časnikih in revijah.

Nadaljnje stalno področje dela so mednarodni stiki z organizatorji podobnega tedna v drugih deželah. V letu 1995 so podobni prireditvi organizirali v Avstraliji in na Jamajki, Slovenija pa je bila med šestimi državami na svetu, ki so Teden izpeljale v letu 1996. Na seznamu držav, ki so doslej vsaj enkrat organizirale Teden ali Dan učenja, so poleg Velike Britanije: Avstralija, Estonija, Finska, Flandrija, Francija, Grčija, Italija, Jamajka, Južna Afrika, Nemčija, Nizozemska, Norveška, Slovenija, Španija, Švica. Z nekaterimi si izmenjujemo poročila in druga gradiva ter izkušnje.

Slovenski Teden vseživljenjskega učenja je omenjen na predstavitvenih straneh Adult Learners' Week, ki jih ureja NIACE - The National Institute of Adult Continuing Education, Velika Britanija (naslov: www.niace.org.uk), pa tudi v poročilu projekta Socrates.

Andragoški center si nasploh prizadeva, da bi bil slovenski TVU v tujini

prepoznaven in da bi ga lahko umestili v ustrezen mednarodni projekt. Teden vseživljenjskega učenja je bil letos tujcem predstavljen na konferenci Comparative Studies on Adult Education Research (septembra 1998 v Radovljici) in na Unescovemu inštitutu za izobraževanje (novembra 1998 v Hamburgu). Na obeh forumih smo bili deležni velikega zanimanja in občudovanja, marsikje v tujini (Madžarska, Estonija) pa si želijo sodelovanja z nami pri uveljavljanju njihovega Tedna. Glede na zanimanje, ki ga s poročanjem o TVU žanjemo v pogovorih s tujimi partnerji, menimo, da bi naša zamisel lahko služila kot zgled, ki je v praksi polno zaživel in bi se ga dalo v skladu s priporočili Unescove konference v Hamburgu prenesti v druge države.

1.6 Ugotovitve

Po absolutnih podatkih o TVU '98 in v primerjavi z lanskim Tednom lahko brez dvoma postavimo trditev, da je bil tudi tretji Teden vseživljenjskega učenja uspešen. Poleg Andragoškega centra Slovenije se ga je udeležilo 265 drugih izvajalcev, skoraj dvakrat toliko kot lani. Udeleženci so delovali v 68 slovenskih občinah s po 200-250 dogodki dnevno. Prireditev so se poleg posameznikov udeleževali tudi predstavniki države in lokalnih oblasti ter družbenega in strokovnega življenja. V Tednu so odpirali nova izobraževalna središča, povečalo se je zanimanje za sodelovanje v izobraževalnih in učnih projektih. Mnoge izobraževalne ustanove pa tudi lokalne oblasti so sodelovale pri pripravi in izpeljavi Tedna, mediji pa so dogajanja ustrezno podprli.

Organizatorji so Teden izrabili kot naložbo v svojo dejavnost, saj so vložili svoj denar, čas in energijo, da bi dosegli čim večji odziv pri javnosti. Prav ta odziv in pa zadovoljstvo vseh sodelujočih nas je tudi letos utrdilo v prepričanju, da Teden mora ostati vsakoletna prireditev.

1.7 Nacionalni odbor za TVU

Dejavnosti Tedna vseživljenjskega učenja 1998 so potekale pod nadzorom Nacionalnega odbora za TVU, ki je bil 1997 organiziran pri Ministrstvu za šolstvo in šport. Sestavljajo ga predstavniki Ministrstva za šolstvo in šport (dr. Pavel Zgaga, predsednik odbora, in mag. Jože Miklavc), Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve (ga. Betka Skuber), Ministrstva za kulturo (g. Ciril Baškovič), Gospodarske zbornice Slovenije (g. Janez Dekleva), Sindikata vzgoje, izobraževanja in znanosti (ga. Vanja Čepin) in Andragoškega centra (dr. Vida A. Mohorčič Špolar, dr. Zoran Jelenc in mag. Zvonka Pangerc Pahernik). Odbor je aktivno sodeloval pri pripravi in izpeljavi Tedna ter opravil izjemno pomembno delo pri pridobivanju podpore slovenske vlade.

Po absolutnih podatkih o TVU '98 in v primerjavi z lanskim Tednom lahko brez dvoma postavimo trditev, da je bil tudi tretji Teden vseživljenjskega učenja uspešen.

Nacionalni odbor je aktivno sodeloval pri pripravi in izpeljavi Tedna ter opravil pomembno delo pri pridobivanju podpore slovenske vlade.

